

Chimamanda Ngozi Adichie

Amerikanah

Vertaald door Hien Montijn

2013

DE BEZIGE BIJ

AMSTERDAM

Copyright © 2013 Chimamanda Ngozi Adichie
Copyright Nederlandse vertaling © 2013 Hien Montijn
Oorspronkelijke titel *Amerikanah*
Oorspronkelijke uitgever Fourth Estate, Londen
Omslagontwerp Studio Jan de Boer
Omslagillustratie © Abby Weintraub
Foto auteur Ivara Isege
Vormgeving binnenwerk Peter Verwey, Heemstede
Druk Bariet, Steenwijk
ISBN 978 90 234 7810 2
NUR 302

www.debezigebij.nl

Dit boek is voor onze volgende generatie, *ndi na-abia n'iru*: Tòks,
Chisom, Amaka, Chinedum, Kamsiyonna en Arinze.

Voor mijn geweldige vader, in zijn tachtigste levensjaar.

En, als altijd, voor Ivara.

Deel 1

Hoofdstuk 1

Princeton rook 's zomers nergens naar, en hoewel Ifemelu hield van het stille groen van de vele bomen, de schone straten en statige huizen, de subtiel te dure winkels en de kalme, tijdloze atmosfeer van overgeërfde elegantie, sprak deze afwezigheid van een geur haar het meest aan, misschien omdat alle andere Amerikaanse steden die ze goed kende allemaal verschillend hadden geroken. Philadelphia had de muffe geur van geschiedenis, New Haven rook naar verwaarlozing, Baltimore naar pekkel en Brooklyn naar zonverwarmd afval. Maar Princeton had geen geur. Hier vond ze het heerlijk om diep adem te halen. Ze zag met genoegen hoe de inwoners opvallend hoffelijk in nieuwste model auto's reden en voor de biologische kruidenier op Nassau Street parkeerden of voor de sushibars of voor de ijswinkel die vijftig verschillende smaken had, tot en met rode peper, of voor het postkantoor waar het personeel enthousiast naar buiten kwam gerend om hen bij de ingang te begroeten. Ze hield van de campus, de erudiete waardigheid, de gothische gebouwen met de met klimop begroeide muren, en de manier waarop in het schemerige avondlicht alles veranderde in een spooktoneel. Het meest hield ze van het feit dat ze op deze plek van royaal comfort kon doen of ze iemand anders was, iemand die speciaal was toegelaten tot een eerbiedwaardige Amerikaanse club, iemand die getooid was met zekerheid.

Maar waar ze niet van hield was dat ze naar Trenton moest om haar haar te laten vlechten. Het was onredelijk een vlechtsalon in Princeton te verwachten – de paar zwarte inwoners die ze had gezien hadden zo'n lichte huid en zulk sluijk haar dat ze zich hen niet met vlechten kon voorstellen – en toch vroeg ze zich af, terwijl ze op een gloeiend hete middag op Princeton Junction Station op de trein wachtte, waarom er geen plek was waar ze haar haar kon laten vlechten. De chocoladereep in haar tas was gesmolten. Op

het perron stonden nog een paar andere mensen te wachten, stuk voor stuk blank en slank, in korte, dunne kleren. De man die het dichtst bij haar stond, at een ijsje; ze vond het altijd ietwat onverantwoordelijk, volwassen Amerikaanse mannen die een ijsje aten, vooral volwassen Amerikaanse mannen die in het openbaar een ijsje aten. Toen de trein eindelijk piepend binnenreed, draaide hij zich naar haar toe en zei: ‘Het werd tijd’, op de familiale toon waarop vreemden tegen elkaar praten wanneer ze hun teleurstelling delen over een publieke dienstverlening. Ze glimlachte naar hem. Het grijzende haar op zijn achterhoofd was naar voren gekamd, een komische poging om zijn kale plek te verbergen. Hij zou wel een academicus zijn, maar niet in de humaniora, dan was hij terughoudender geweest. Misschien een bètawetenschap als chemie. Vroeger zou ze ‘Zeg dat wel’ hebben gezegd, die merkwaardige uitdrukking die eerder getuigde van instemming dan van aansporing en dan zou ze een gesprek met hem zijn begonnen om te zien of hij iets zou zeggen dat ze voor haar blog kon gebruiken. Mensen voelden zich geveild als hun mening werd gevraagd, en als ze niets zei wanneer ze hadden gesproken, zeiden ze nog meer. Ze waren geconditioneerd om stiltes in te vullen. Als ze vroegen wat zij deed, antwoordde ze vaag: ‘Ik schrijf een lifestyleblog’, omdat ze zich ongemakkelijk zouden voelen als ze zei: ‘Ik schrijf een anonieme blog onder de titel “Rassenweetjes of Diverse observaties over Amerikaanse zwarten (degenen die vroeger bekendstonden als negers) door een niet-Amerikaanse zwarte”.’ En toch had ze dat een paar keer gezegd. Eén keer tegen een blanke man met dreadlocks die naast haar in de trein zat: uit zijn haar dat als vervilt touw in een blonde pluus eindigde en zijn voddige hemd dat hij met flair droeg, leidde ze af dat hij een maatschappijcriticus was die een goede gastblogger zou kunnen zijn. ‘Ras is tegenwoordig volledig opgeklopt, zwarte mensen moeten zichzelf niet zo serieus nemen; het gaat tegenwoordig allemaal om klasse, de haves en de havenots,’ zei hij bedaard en ze gebruikte dit als openingszin voor een post getiteld ‘Niet alle blanke Amerikaanse mannen met dreadlocks begrijpen het’. En er was die man uit Ohio, die zich op een vlucht naast haar propte. Te oordelen naar zijn slechtgesneden pak en hemd met contrasterende kraag vast en zeker iemand uit het middenmanagement. Hij wilde weten wat ze met ‘lifestyleblog’ bedoelde en ze vertelde het, in de verwachting dat hij zich terughoudend zou tonen of het gesprek beëindigen met een cliché als ‘Het

enige ras dat ertoe doet is het menselijk ras'. Maar hij zei: 'Heb je ooit over adoptie geschreven? In dit land wil niemand zwarte baby's en dan bedoel ik niet van gemengd bloed, ik bedoel zwart. Zelfs zwarte families willen ze niet.'

Hij vertelde dat hij en zijn vrouw een zwart kind hadden geadopteerd en dat ze door de burens werden aangekeken alsof ze hadden verkozen martelaren te worden voor een dubieuze zaak. Haar blogpost over hem 'Slecht geklede witte mannen uit het middenmanagement uit Ohio zijn niet altijd wat je denkt', had die maand het hoogste aantal commentaren gekregen. Ze vroeg zich nog steeds af of hij het had gelezen. Ze hoopte het. Vaak zat ze in cafés of op luchthavens of treinstations te kijken naar onbekenden, waarbij ze zich hun leven voorstelde en zich afvroeg of iemand van hen misschien haar blog had gelezen. Nu haar ex-blog. Ze had de laatste post slechts een paar dagen geleden geschreven, gevolgd door tot nu toe 274 commentaren. Al die lezers, elke maand meer, die naar elkaar doorlinkten en posts schreven en zo veel meer wisten dan zij: ze hadden haar altijd angst ingeboezemd en haar gestimuleerd. SapphicDerrida, die zeer regelmatig commentaar leverde, schreef: *Ik ben een beetje verbaasd dat ik dit zo persoonlijk opvat. Succes met je zoektocht naar de niet-genoemde 'levensverandering', maar kom alsjeblieft weer gauw terug in de blogwereld. Met je venijnige, overdonderende, grappige en tot nadenken uitnodigende stem heb je een ruimte gecreëerd voor echte gesprekken over een belangrijk onderwerp.* Ifemelu werd altijd wat zenuwachtig van lezers als SapphicDerrida, die met statistieken goochelden en in hun commentaar woorden gebruikten als 'concretiseren', en omdat ze graag origineel wilde zijn en indruk wilde maken, kreeg ze, na verloop van tijd, de indruk een gier te zijn die pikte in de karkassen van verhalen van mensen op zoek naar iets wat haar van nut kon zijn. Soms legde ze voorzichtige links naar ras. Soms twijfelde ze aan zichzelf. Hoe meer ze schreef, hoe minder zeker ze werd. Bij elke post pelde ze nog een schil van haar ik af tot ze zich naakt en onecht voelde.

De ijsetende man ging in de trein naast haar zitten en om een gesprek te ontmoedigen staaarde ze tot ze in Trenton aankwamen onbeweeglijk naar een bruine vlek naast haar voeten, een gemorste ijscappuccino. Het peron stond vol met zwarte mensen, velen van hen dik, in korte, dunne kleren. Het schokte haar nog steeds dat een paar minuten met de trein zo veel

verschil maakte. Wanneer ze in haar eerste jaar in Amerika de New Jersey-transit nam naar Penn Station en daarvandaan de subway om naar tante Uju in Flatlands te gaan, viel het haar op dat bij de haltes in Manhattan meestal slanke witte mensen uitstapten en, terwijl de trein verder reed naar Brooklyn, de mensen die dan uitstapten meestal zwart en dik waren. Hoevel ze hen in gedachten niet ‘dik’ noemde. Ze noemde hen ‘groot’, omdat een van de eerste dingen die haar vriendin Ginika haar had verteld, was dat ‘dik’ in Amerika een fout woord was, dat beladen was met zedelijke veroordeling, zoals het woord ‘stommeling’ of ‘bastaard’, en niet alleen maar descriptief was als ‘kort’ of ‘lang’. Dus had ze het woord ‘dik’ uit haar vocabulaire verbannen. Maar de afgelopen winter kwam ‘dik’ na bijna dertien jaar terug, toen een man in de rij bij de supermarkt achter haar mompelde: ‘Dikke mensen zouden die troep niet moeten eten’, toen ze haar extra grote zak Tostito’s afrekende. Verrast wierp ze een enigszins gekwetste blik op hem en ze vond het een perfect onderwerp voor haar blog, het feit dat deze onbekende haar te dik vond. Ze zou de post registreren onder de categorie ‘ras, klasse en lichaamsomvang’. Maar thuis voor de spiegel beseftte ze dat ze al te lang had genegeerd dat haar kleren tegenwoordig strak zaten, de binnenkanten van haar dijen tegen elkaar schuurden, haar zachte, ronde lichaamsdelen schudden als ze bewoog. Ze wás dik.

Ze zei het woord ‘dik’ langzaam, liet het naar voren en naar achteren glijden en dacht aan al die andere dingen die ze geleerd had niet hardop te zeggen in Amerika. Ze was dik. Ze was niet rond of grofgebouwd; ze was dik, het was het enige woord dat echt voelde. En ook had ze het cement op haar ziel genegeerd. Haar blog deed het goed, met maandelijks duizenden unieke bezoekers, ze ontving behoorlijke honoraria voor haar spreekbeurten, ze had een assistentschap aan Princeton en een relatie met Blaine – ‘Je bent de absolute liefde van mijn leven,’ had hij op de kaart voor haar laatste verjaardag geschreven – en toch zat er cement op haar ziel. Het zat daar al een tijdje, een vermoeidheid bij het opstaan, een gevoel van somberte en desoriëntatie. Het ging gepaard met amorfe verlangens, vormeloze begeerten, korte imaginaire glimpen op andere levens die ze zou kunnen leiden, die met het verstrijken der maanden versmolten tot een snerpend heimwee. Ze stroopte Nigeriaanse websites af, Nigeriaanse profielen op Facebook, Nigeriaanse blogs, en bij elke klik kwam weer een verhaal van een jong iemand die, be-

laden met Amerikaanse of Britse diploma's, onlangs naar huis teruggegaan was om een investeringsmaatschappij, een muziekproductiebedrijf, een modelabel, een tijdschrift of een fastfoodketen op te zetten. Ze keek naar de foto's van die mannen en vrouwen en voelde de doffe pijn van verlies, alsof ze haar hand hadden opengewrikt en iets van haar weggenomen. Zij leidden haar leven. Nigeria werd waar ze geacht werd te zijn, de enige plek waar ze haar wortels kon schieten zonder de constante aandrang ze los te trekken en de aarde af te schudden. En natuurlijk was daar ook Obinze. Haar eerste liefde, haar eerste geliefde, de enige persoon bij wie ze nooit het gevoel had gehad dat ze zichzelf moest verklaren. Hij was nu echtgenoot en vader en ze hadden al jaren geen contact met elkaar gehad, maar ze kon niet doen alsof hij geen deel was van haar heimwee of dat ze niet vaak aan hem dacht als ze hun verleden naploos en zocht naar voortekens van wat ze niet kon benoemen.

De onbekende lomperik in de supermarkt – wie weet met wat voor problemen hij, met zijn afgetobde blik en dunne lippen, kampte – had de bedoeling gehad haar te beledigen, maar in plaats daarvan had hij haar wakker geschud.

Ze begon plannen te maken en te dromen, te solliciteren naar banen in Lagos. Aanvankelijk zei ze niets tegen Blaine, omdat ze haar assistentschap aan Princeton wilde voltooien, en toen dat ten einde was, zei ze het niet omdat ze zichzelf tijd wilde geven om zeker te zijn. Maar naarmate de weken verstreken, wist ze dat ze nooit zeker zou zijn. Ze vertelde hem dat ze terug naar huis ging en ze voegde eraan toe: 'Ik moet', in de wetenschap dat hij in haar woorden de klank van een einde zou horen.

'Waarom?' vroeg Blaine bijna automatisch, verbijsterd over haar aankondiging. Ze zaten in zijn woonkamer in New Haven, gekoesterd in zachte jazz en daglicht en naar hem, haar lieve, verbijsterde man, kijkend voelde ze hoe de dag iets droevigs en heroïsch kreeg. Ze hadden drie jaar samengeleefd, drie jaar zonder kreukels, als een gladgestreken laken, tot aan hun enige ruzie, maanden terug, toen Blaines ogen verkilden in verwijt en hij weigerde met haar te praten. Maar ze hadden die ruzie overleefd, hoofdzakelijk vanwege Barack Obama, een gedeelde passie die hen opnieuw bij elkaar had gebracht. Voordat hij haar op de verkiezingsavond kuste, hield Blaine, terwijl zijn gezicht nat was van tranen, haar stevig vast alsof de over-

winning van Obama ook hun persoonlijke overwinning was. En nu vertelde ze hem dat het voorbij was. ‘Waarom?’ vroeg hij. Hij gaf college over complexiteit en nuance en toch vroeg hij haar naar één enkele reden, de óorzaak. Maar ze had geen duidelijke openbaring gehad en er was geen oorzaak; het was gewoon dat in haar zich laag na laag onbehagen had afgezet en een massa gevormd die haar nu vooruitstuwde. Dat vertelde ze er niet bij, omdat het hem pijn zou doen te weten dat ze al een tijd dat gevoel had gehad, dat haar relatie met hem aanvoelde als een tevreden leven in een huis waarin je echter altijd aan het raam naar buiten zat te staren.

‘Neem jij de plant maar,’ zei hij tegen haar op de laatste dag dat ze hem zag, toen ze haar kleren inpakte die in zijn appartement hingen. Hij zag er verslagen uit en stond met afgezakte schouders in de keuken. Het was zijn kamerplant; uit de drie bamboestengels kwamen hoopvolle groene bladeren, en toen ze hem oppakte, sneed er plotseling een gevoel van verpletterende eenzaamheid door haar heen dat weken aanhield. Soms voelde ze het nog. Hoe kon je iets missen wat je niet langer wilde? Blaine had iets nodig wat zij niet kon geven en zij had iets nodig wat hij niet kon geven, en dat was waar ze om treurde: het verlies van wat had kunnen zijn.

En dus stond ze hier op een dag die vol was van zomerse overdaad, op het punt haar haar te laten vlechten voor haar reis naar huis. De hitte plakte aan haar huid. Op het perron van Trenton stonden mensen die drie keer haar omvang hadden en ze keek vol bewondering naar een van hen, een vrouw in een heel korte rok. Slanke benen die pronkten in minirokken deden haar niets – het was tenslotte veilig en gemakkelijk benen te tonen die door iedereen werden goedgekeurd – maar uit de actie van de dikke vrouw sprak de kalme overtuiging die iemand alleen met zichzelf deelde, een gevoel van juistheid die voor anderen onopgemerkt bleef. Haar beslissing terug te gaan was net zoiets; elke keer dat ze door twijfel werd overmand stelde ze zichzelf voor dat ze dapper, bijna heldhaftig alleen stond, om zo haar onzekerheid de kop in te drukken. De dikke vrouw was bezig een groep tieners, die eruitzagen als zestien- en zeventienjarigen, te verzamelen. Ze vormden lachend en pratend een kring; de voor- en achterkanten van hun gele t-shirts maakten reclame voor een zomerevenement. Ze deden Ifemelu denken aan haar neef Dike. Een van de jongens was groot en lang, slank gebouwd als een atleet en leek precies op Dike. Niet dat Dike ooit zulke schoenen zou dragen

die eruitzagen als espadrilles. Slappe schuivers zou hij die noemen. Het was een nieuwe uitdrukking; die had hij een paar dagen geleden voor het eerst gebruikt toen hij haar vertelde dat hij was gaan winkelen met tante Uju. 'Ma wilde die stomme schoenen voor me kopen. Maar je snapt wel, Nichie, mij niet gezien met van die slappe schuivers!'

Ifemelu sloot aan bij de taxirij voor het station. Ze hoopte dat haar chauffeur geen Nigeriaan zou zijn: zodra hij haar accent had gehoord, zou hij niet nalaten haar te vertellen dat hij was afgestudeerd, dat de taxi een bijbaantje was en dat zijn dochter tot de beste studenten van Rutgers behoorde; of hij zou nors zwijgend rijden, haar wisselgeld teruggeven en haar 'dank u wel' negeren, terwijl hij zich ondertussen zat te verbijten dat deze mede-Nigeriaanse, en nog wel zo'n klein meisje, dat misschien verpleegster was of accountant of zelfs dokter, op hem neerkeek. Nigeriaanse taxichauffeurs in Amerika waren er allemaal van overtuigd dat ze eigenlijk geen taxichauffeur waren. Ze was nu aan de beurt. Haar taxichauffeur was zwart en van middelbare leeftijd. Ze opende het portier en wierp een blik op de rugleuning van de chauffeursplaats. *Mervin Smith*. Geen Nigeriaan, maar je wist het nooit zeker. Nigerianen hier namen alle soorten namen aan. Ook zij was ooit iemand anders geweest.

'Goedemiddag,' zei de man.

Opgelucht wist ze meteen dat zijn accent Caraïbisch was.

'Goedemiddag.' Ze gaf hem het adres van Mariama Afrikaans Haarvlechten. Dit was haar eerste bezoek aan deze salon – haar vaste salon was gesloten omdat de eigenaresse terug was gegaan naar de Ivoorkust om te trouwen –, maar ze wist zeker dat deze salon er net zo zou uitzien als alle andere Afrikaanse haarvlechtsalons die ze kende: ze bevonden zich in het gedeelte van de stad met graffiti en bedompte gebouwen, zonder blanken, op hun felgekleurde uithangborden stonden namen als Aisha en Fatima Afrikaans Haarvlechten, ze hadden radiatoren die 's winters te warm waren en airco's die 's zomer niet koelden; het waren allemaal vrouwen uit Franstalig West-Afrika die vlochten, van wie één de eigenaresse was, het beste Engels sprak, de telefoon aannam en naar wie de rest luisterde. Vaak was er een baby, in een doek op iemands rug gebonden. Of een kleuter die op een over een versleten bank uitgespreide sjaal lag te slapen. Soms kwamen er oudere kinderen langs. Er werd luid en snel gesproken, in het Frans of Wolof of Malinke,

en het Engels dat ze met de klanten spraken, was gebroken, vreemd, alsof ze het Amerikaanse slang al hadden overgenomen voordat ze zich de taal eigen hadden gemaakt. Woorden kwamen er half afgemaakt uit. Eens zei een Guineese vlechter tegen Ifemelu: ‘Ko, wasiek pisseh.’ Ze moest het een heleboel keren herhalen voordat Ifemelu begreep wat de vrouw zei: ‘God, wat was ik pissig.’

Mervin Smith was vrolijk en spraakzaam. Onder het rijden zei hij dat het zo heet was, dat de elektriciteit vast en zeker zou uitvallen.

‘Dit is het soort hitte dat dodelijk is voor oude mensen. Als ze geen airconditioning hebben, moeten ze naar het winkelcentrum. In het winkelcentrum heb je gratis airconditioning. Maar soms is er niemand die hen daarheen kan brengen. Mensen moeten voor de oudjes zorgen,’ zei hij; hij liet zijn joviale stemming niet bederven door Ifemelu’s zwijgen.

‘We zijn er!’ zei hij. Hij stopte voor een armoedig blok. De salon bevond zich tussen een Chinees restaurant dat Happy Joy heette en een buurtwinkel waar je loten kon kopen. Binnen ademde het vertrek verwaarlozing, de verf bladderde, de muren waren bedekt met grote affiches van verschillende haarvlechtstijlen en kleinere affiches waarop stond *SNELLE BELASTINGTERUGGAVE*. Drie vrouwen, allemaal in t-shirts en knielange shorts werkten aan het haar van de aanwezige klanten. Op een klein, in een hoek tegen de muur gemonteerd televisietoestel, waarvan het geluid iets te hard stond, was een Nigeriaanse film te zien: een man sloeg zijn vrouw, de vrouw maakte zich klein en gilte, de slechte geluidskwaliteit kraste.

‘Hallo!’ zei Ifemelu.

Ze draaiden zich allemaal om om naar haar te kijken, maar slechts eentje, die de Mariama van het uithangbord moest zijn, zei: ‘Hallo. Kom verder.’

‘Ik wil graag mijn haar laten vlechten.’

‘Wat voor vlechten wilt u?’

Ifemelu zei dat ze *medium kinky twisters* wilde en vroeg hoe duur dat was.

‘Tweehonderd,’ zei Mariama.

‘Vorige maand heb ik maar honderdzestig betaald.’ Ze had haar haar voor het laatst drie maanden geleden laten vlechten.

Mariama zweeg een tijdje, haar ogen weer gericht op het haar dat ze aan het vlechten was.

‘Honderdzestig. Oké?’ vroeg Ifemelu.

Mariama haalde haar schouders op en glimlachte. 'Goed, maar dan moet u wel terugkomen. Gaat u zitten. U bent zo aan de beurt. Aisha is bijna klaar.' Mariama wees naar de kleinste vrouw die vlocht; ze had een huid-aandoening, lichtrozig verkleurde, kronkelende strepen op haar armen en hals die er zorgwekkend besmettelijk uitzagen.

'Dag, Aisha,' zei Ifemelu.

Aisha wierp een blik op Ifemelu en knikte haast onmerkbaar. Haar gezicht was wezenloos, bijna dreigend in zijn uitdrukkingloosheid. Ze had iets vreemds.

Ifemelu ging dicht bij de deur zitten. De ventilator op de afgebladderde tafel stond op hoog, maar deed weinig voor het bedompte vertrek. Naast de ventilator lagen kammen, pakjes haaraccessoires, tijdschriften die opboldden van de losse bladzijden, stapels kleurige dvd's. In een hoek stond een bezem, naast de snoepautomaat en de roestige haardroger die in geen jaren was gebruikt. Op het televisiescherm was een vader twee kinderen aan het slaan, stijve stompen die de lucht boven hun hoofd raakten.

'Nee! Slecht vader! Slecht man!' zei de andere vlechtster, die ineenkrimpend naar de televisie keek.

'Bent u van Nigeria?' vroeg Mariama.

'Ja,' zei Ifemelu. 'En waar komt u vandaan?'

'Mijn zus Halima en ik zijn van Mali. Aisha is van Senegal,' zei Mariama.

Aisha keek niet op, maar Halima glimlachte naar Ifemelu, een glimlach die met zijn veelbetekenende warmte een mede-Afrikaan verwelkomde; naar een Amerikaanse zou ze niet op dezelfde manier glimlachen. Ze keek verschrikkelijk scheel, haar pupillen schoten in tegengestelde richtingen zodat het Ifemelu duizelde en ze niet goed wist welk oog van Halima op haar was gericht.

Ifemelu waaierde zichzelf koelte toe met een tijdschrift. 'Wat is het heet,' zei ze. Deze vrouwen zouden tenminste niet tegen haar zeggen: 'Hebt u het heet? Maar u komt uit Afrika!'

'Deze hittegolf is heel erg. Sorry, de airconditioning is gisteren kapotgegaan,' zei Mariama.

Ifemelu wist dat de airconditioning niet gisteren kapot was gegaan, hij was al veel langer kapot, misschien was hij altijd kapot geweest, maar ze knikte en zei dat hij het misschien begeven had door overmatig gebruik.

De telefoon ging. Mariama nam op en zei na enige tijd: ‘U kunt nu komen’, precies de woorden waarom Ifemelu geen afspraken meer maakte met Afrikaanse haarvlechtsalons. Ze zeiden altijd: ‘U kunt nu komen’, en dan kwam je en trof je twee mensen die zaten te wachten om microvlechten te laten zetten en nog zou de eigenaresse zeggen: ‘Wacht u maar, mijn zus komt zo helpen.’ De telefoon ging weer en Mariama sprak Frans; haar stem verhief zich en ze hield op met vlechten om met haar hand te gebaren terwijl ze in de telefoon schreeuwde. Vervolgens haalde ze een Western Union-formulier uit haar zak, vouwde het open en begon cijfers op te lezen. ‘Trois! Cinq! Non, non, cinq!’

De vrouw van wie ze het haar in kleine cornrows vlocht die eruitzagen alsof ze pijn deden, zei scherp: ‘Toe zeg. Ik blijf hier niet de hele dag zitten!’

‘Sorry, sorry,’ zei Mariama. Maar ze herhaalde eerst de Western Union-nummers voordat ze verder ging met vlechten, terwijl ze de telefoon tussen haar schouder en oor geklemd hield.

Ifemelu sloeg haar boek open, *Cane* van Jean Toomer, en bladerde een paar bladzijden door. Ze had al een tijdje het voornemen het te lezen en stelde zich voor dat ze het goed zou vinden omdat Blaine het niet goed vond. Een bijzondere prestatie, had Blaine het genoemd, op die kalme toegeeflijke toon die hij aansloeg als ze het over boeken hadden, alsof hij ervan overtuigd was dat zij, met wat meer tijd en kennis, zou aanvaarden dat de romans die hij goed vond beter waren, romans die waren geschreven door jonge en jeugdige mannen en vol stonden met dingen, een fascinerende, verbijsterende opeenhoping van merken, muziek, stripverhalen en helden, met afgeroomde emoties en elke zin zich elegant bewust van zijn eigen elegantie. Ze had er een heleboel gelezen omdat hij ze aanbeval, maar ze waren als suikerspin die zo gemakkelijk wegsmolt uit het geheugen van haar tong.

Ze sloeg het boek dicht; het was te heet om je te concentreren. Ze at wat van de gesmolten chocola, stuurde Dike een sms dat hij haar moest bellen als hij klaar was met zijn basketbaltraining en waaierde zichzelf koelte toe. Ze las de bordjes aan de muur tegenover haar – VLECHTEN WORDEN NIET BIJGEWERKT NA EEN WEEK. GEEN PERSOONLIJKE CHEQUES. GEEN GELD TERUG –, maar ze vermeed zorgvuldig naar de hoeken van het vertrek te kijken, wetend dat er onder de leidingen proppen beschimmelde kranten zaten geduwd en vuil en sinds lang vergane zaken.